

ARMÉNSKÉ JEZERO SEVAN: NEBE A JEŠTĚRKY KAM SE PODÍVÁŠ

Tento článek pochází z webu [Za horami.cz](https://www.za-horami.cz), kde najdeš jeho online verzi včetně případné fotogalerie. Až budeš opět ve spojení se světem, můžeš se také podívat na Facebook [@zahoramicz](https://www.facebook.com/zahoramicz), co je nového.

Jako mnoho jiných míst má jezero Sevan dvě tváře. U té první vás pravděpodobně vyhodí taxík a najdete zde klasický turistický humbuk, standardní monastir a davy lidí. K té druhé se musíte propracovat vlastním přičiněním, za což vám bude odměnou osamoceny pobyt v nádherném zapadlém cípu Arménie, kde jsou jen ještěrky a odraz nebe na vodní hladině. A taky malá vojenská základna, kam jsme se v rámci výletu omylem vloupali.

Taxikář si požadavek, aby nás u jezera vyhodil na nějakém pěkném místě, vyložil po svém a zavezl nás zkrátka tam, kam jezdí všichni. Tedy na poloostrov poblíž města s nepřekvapivým názvem Sevan. Při rychlém srovnání reality s kolujícími legendami o nádherném přírodním útvaru, v kterém je hřích nesmočit končetinu, nám vyšel záporný výsledek, ale auto už bylo pryč a stále jsme doufali, že si někde poblíž najdeme nějaký ten panenský kousek pobřeží.

Plot na velké části poloostrova obepínající pozemky prezidentského sídla rozptýlil naše poslední bláhové naděje, a tak jsme aspoň prošmejdlili okolí církevní školy (o všechny ty kostelíky a kláštery, kterých je v Arménii více než požehnaně, se přece někdo musí starat), vybrali si místo na spaní v přilehlém parku a našli pláž s nejmenší hustotou zalidnění. Její největší atrakcí byl opilý Armén, jehož kamarádi se nám za nepřístojné chování svého druha ještě půl hodiny omlouvali oříšky.

Klášter nad jezerem

Abych jenom nehanil, tohle místo má svůj dobrý důvod, proč sem všichni jezdí. Je jím *monastir* (klášter) Sevanavank stojící na kopci nad jezerem, který svou polohou a starobyloú skromností nabízí pěkné výhledy na jezero doplněné pro fotografující nadšence o vkusný historický prvek. V devátém století, kdy byl založen, stál v srdci jednoho z prvních regionů, kde se po arabské nadvládě

mohlo opět svobodně šířit křesťanství, nyní, díky své dostupnosti z hlavního města Yerevanu, stojí v srdci arménského turistického ruchu. Návštěvu doporučuje devět z deseti misantropů za úsvitu, dříve než se z města dostaví pravidelný dav obdivovatelů.

Prostě modrá ...

NA DRUHÉM BŘEHU

Protože je každý svého štěstí strůjcem, rozhodli jsme se hned následující den změnit lokál a podnikli jsme výběr další destinace osvědčeným zapíchnutím prstu do mapy. Osada Shorzha (Šorža) na protějším břehu jezera a nad ní se tyčící hora Adatapa nabízely přijatelnou šanci, že se zde dočkáme nám bližšího typu pobytu.

Přestože Shorzha má stále daleko do turisty zcela zapomenutého místa, oproti poloostrovu působila výrazně opuštěnějším dojmem

a k ní náležící pobřeží bylo do značné míry známkou punku. Pláž, vhodná díky zchátralému domu a několika vrakům spíše ke kvalitnímu urbexu než ke slunění rivierového typu, sice patřila nedalekému „hotelu“ sestávajícímu z několika chatek, ale jeho majitel projevil typickou kavkazskou dobrotivost a bez problému nám ji propůjčil k přenocování.

Urbexová pláž

Tůně obklopující pobřeží i samotné vraky lodí sloužily za skrýše množství plazů

i obojživelníků. Pokud si s sebou na cesty chytře přibalíte bratra přírodovědce jako my, nemůžete se na takovém místě nudit. Jste-li spíše kulturně založenými turisty, musíte vzít za vděk potůlkou po vsi žijící z toho mála rekreantů, kterým se chce zajíždět na vzdálenější konec jezera a okukováním hráčů vrhcábů na nádraží. Nebo to můžete nakombinovat jako já...

Jak pěkné kouká

Vrcholem (doslova) naší výpravy na odvrácenou stranu Sevanu měl být přechod hory Adatapa (2460 m. n. m.) a následná zpáteční pouť okolo jejího úpatí. U tohoto kopce není co se výstupu týče moc co řešit. Díky schůdnému terénu a nízké trávě si stačí vytyčit trasu nejmenšího odporu a jít. Jak jsme stoupali výše a výše nedocházel nám dech ani tak kvůli náročnosti svahu jako spíše díky nádherným výhledům, které se nám odkrývaly. Na jedné straně vás nadchnou až nerealisticky modré vody Sevanu, které z dalších směrů doplňují zajímavě tvarované na troud vyschlé kopce, mezi nimiž se tu a tam objevují oázy osad pospojované geometrickými linkami silnice a železnice.

Výhled na Shorzhu

„PROMIŇTE, BYLO OTEVŘENO...“

Přechod Adatapy je i s kochací pauzou na vrcholu několikahodinovou záležitostí, proto po rozbití tábora v zátocě na druhé straně zbýval čas na návštěvu nedaleké dědiny Artanish kvůli doplnění zásob. Už cestou dolů jsme pozorovali zvláštní areál ležící mezi samotnou zátokou a přilehlým „slepým ramenem“. Tipovali jsme ho na nějaké rekreační středisko. V cestě skrz něj nám ze strany od kopce vůbec nic nebránilo a tak jsme dokořán otevřenou bránu přijali s vděkem, že si můžeme zkrátit cestu. Prvních několik mužů v uniformách, kteří se potulovali okolo, nás přimělo zbystrit, ale nikdo se nad naši přítomností nepozastavoval, tak jsme šli dál.

Poprvé na nás někdo ulpěl pohledem přibližně v polovině základny (tušíte správně, s tím rekreačním střediskem poblíž

hranic s Azerbajdžánem jsme se trochu sekli) a teprve sto metrů před druhou, tentokrát zavřenou a důkladně střeženou, branou nás jeden z vojáků odchytil a se směsí údivu a netrpělivosti se nás zdvořile přeptal, co tu pohledáváme. Snažili jsme se mu vysvětlit, že z druhé strany areál vypadal bez problému průchozí a že určitě nebylo našim úmyslem jakkoliv narušit výsostné území arménské armády. Předpokládám, že od té doby si trochu lépe hlídají zadní vrátka. V průběhu vyvádění za vrata se vojáci okolo tvářili poměrně výhrůžně, ale když zaznělo slovo „turisti“ tak roztáli a než nás definitivně vykopli, tak nám do hrstí nasypali slunečnicová semínka, která jsou poznávacím znamením každého správně znuděného Arména.

Sestup z Adatapy

Nikdo, kdo má něco lepšího na práci, si totiž dobrovolně nekoupí neloupanou slunečnici, která je skutečným testem trpělivosti.

Jenže protože zábavy je v odlehlých končinách světa málo a práce často ještě méně, jsou postavy drtící jedno semínko za druhým typickým arménským koloritem. Vojáci nemohli být výjimkou, poněvadž že by v tomhle regionu bylo zrovna rušno, se říct nedalo. Každopádně jsem si díky jejich benevolentnímu přístupu k návštěvám z nečekané strany splnil triptych, jehož obsahem je více či méně dobrovolná návštěva pohraničnické základny všech tří kavkazských republik.

Vesnice v Arménském pohraničí

POHODA S JEŠTĚRKAMI

Nakonec nás nejen že nepopotahovali za vniknutí na státní území, ale dokonce nás provedli totálně vyjedným krámkem hned za branou a po chvíli také naložili do auta a svezli do dědiny, kde už se nám s porízením zásob i vody pošťěstilo. Zpátky jsme to raději

vzali výraznou oklikou kolem minijezero, které by bylo rájem každého milovníka vodního ptactva.

Ani další den jsme to s pochodem nijak nepřeháněli a úzkostlivě jsme se drželi rekreačního plánu. Naším tábořištěm zaslíbeným se stal kamenitý kus pobřeží v necelé polovině cesty vedoucí mezi různobarevnými skalami a keři rakytníku po úbočí hory zpátky do Shorzhi. Jedinou, zato znamenitou, společnost nám tady dělaly ještěřky a agamy, které se – pokud jsme se chovali dostatečně nenápadně – nechávaly vzorně fotografovat a ještě k tomu rády zapózovaly na fotogenické zídce nebo kameni.

Modelka

Že se v téhle zemi příliš nepočítá s blázný jako jsme my, kteří se štrachají po nepravděpodobných cestách a rádi přicházejí z nečekaných směrů, nám opět o den později při návratu do

civilizace dokázal pán, jemuž zjevně patřilo rozsáhlé oplocené území z něhož nás za vytrvalého štěkotu svých hlídacích psísek musel vypustit zamčenou branou.

Třídenní duševní i tělesné osvěžení jsme okolo poledne zakončili opět na břehu jezera s melounem, knihou a létajícím diskem. Museli jsme si ještě naposledy vychutnat nenáročný polehvací typ turistiky a čtyřcítková vedra, protože nás čekal ranní přesun maršrutkou do Yerevanu a odtud štrandopéde pod nejvyšší [nejvyšší horu Arménie - Aragats](#).

Fotogenické skály

FOTOGALERIE

PRAKTICKÉ INFO

Na poloostrov Sevan i do Shorzhi (nebo taky Shordzhalu) se dá snadno dostat všemi možnými typy dopravy - vlakem, marshrutkou (minibusem) i taxíkem. Na poloostrově je sice kemp, ale **zadarmo se dá se stanem přespat v parku u církevní školy**. Stačí se zeptat správce v budce u závoje přes cestu vedoucí ke škole. Poblíž kamenité pláže u kempu je budka, kde pečou chleba, u hlavní cesty pak obchod. **Voda se dá dobrat v kempu** - stačí se zeptat.

V Shorzhi se dá přespat buď na volné pláži na začátku vesnice a nebo se zeptejte nějakého majitele její oplocené části.

Trek přes horu Adatapa a následná občůzka zpátky by se daly zvládnout nejspíše i za den, rozhodně za den a půl v pohodě. Ale

není tady kde spěchat a když si najdete svůj kousek pobřeží, jedná se o skvělé místo k odpočinku. My zde strávili mezi odjezdem z poloostrova a nasednutím na maršrutku směr Yerevan čtyři noci (urbexová pláž v Shorzhe, zátoka nedaleko základny u Artanishe, pobřeží na půl cesty zpátky, pláž v Shorzhe).

Voda se dá dobrat ve vesnicích. Okolo jezera je sucho, ale na vaření bych se v nouzi nebál vody z něj. Pokud [máte s sebou filtr](#) nebo jinou desinfekci vody, není třeba nic řešit.

Do Artanishe je to ze zátoky docela štreka, ale na druhou stranu tyhle dědiny na konci světa mají svou atmosféru. Pokud možno základnu obejděte.

Na odjezdy vlaků se můžete zajít podívat na stanici a **na maršrutky je nejlepší se poptat několika zdrojů**. Ze Shorzhi i od Sevanského poloostrova jezdí přímé spoje do Yerevanu.

Nedaleko je i národní park Dilijan, který má své přednosti a rozhodně se v něm dá nějaký ten den strávit velmi příjemnou turistikou. Na možnosti treků v oblasti se můžete zeptat v infocentru v Dilijanu.

Tento článek pochází z webu [Za horami.cz](#), kde najdeš jeho online verzi včetně případné fotogalerie. Až budeš opět ve spojení se světem, můžeš se také podívat na Facebook [@zahoramicz](#), co je nového.